

De laatste van het drietal der ware muizen is de dwergmuis. Zoals de naam al zegt, veel kleiner dan de vorige twee soorten en heel anders van bouw. Het is een muisje, helemaal gemaakt voor het klimmen in hoog gras en riet. Zijn lange staart gebruikt hij als grijpgereedschap en slingert hij als steun overal omheen

Dwergmuis

bij zijn klimtocht door de wereld van halmen en stengels.

Als een waar aapje klautert hij zo rond door de ruigtes en komt als het even kan nooit op de grond.

Zelfs jongen grootbrengen doet de dwergmuis hoog boven de grond in een door haar zelf gebouwd nest. Als ze volwassen is, ze is dan niet

groter dan zo'n 4 cm., heeft ze een prachtig witte buik en een feloranje bruine rug. Kleine kraalootjes en hele kleine oortjes sieren haar stompe snoet. Springen kan een dwergmuis absoluut niet en een graaftalent is het nou ook niet echt. Slapen en actief zijn wisselen de dwergmuizen af in korte periodes van twee uur, zowel overdag als 's nachts.

Deze drie muizensoorten, bij elkaar de ware muizen genoemd, hebben dus knobbelkiezen, net als wij mensen, en zijn alleseters. Van de huismuis weten we dat ook wel. Hij scharrelt zijn kostje op in en rond onze huizen. Zelfs in de keurigst schoongehouden huishoudens weet hij tot ergernis van menig huisvrouw of -man in leven te blijven van alles wat hij zoal vindt, kruimeltjes, stukjes kaas of worst, honden- en

Cap Gris Nez oktober 1997

Rien Sluys en Hein Verkade

Het stormde begin oktober en de vooruitzichten beloofden niet veel anders. Menigeen had met ons te doen omdat wij uitgerekend toen naar Cap Gris Nez zouden afreizen. Onze reactie was daarentegen opgetogen, op westerstorm zaten we nu net te wachten. Een wat verbaasde blik viel ons ten deel.

Met mooi weer heeft een vogelaar weinig te zoeken op 'de Kaap'. Westerstorm blaast echter vele zeevogels naar de kust waarlangs zij dan verder naar het zuiden

kattenvoer, je kan het zo gek niet bedenken of hij vindt het en eet het. De bosmuis is heel wat minder inventief in het zoeken van eten in huis. Hij komt toevallig ook wel eens in huis en eet dan wat hij tegenkomt, maar zoekt toch veelal buiten zijn voedsel, insecten, zaden, vruchten, planten en allerlei soorten vlees, van wat hij zoal tegenkomt. Daar horen soms ook jonge vogels bij van soorten, die op de grond broeden en jonge muizen. Nu zijn muizenmoeders voorbeeldige moeders, die bijna altijd bij hun jongen zijn en die furieus verdedigen, als ze dat kunnen. De meeste muizen lukt dat heel goed als een bosmuis hun holletje binnen dringt en dan is, na één uitval van een woedende moedermuis de bosmuis weer gauw verdwenen. Maar met die dreumes van een dwergmuis ligt dat toch wel even anders. Zij is volkomen kansloos tegen een drie keer grotere bosmuis en gebruikt een heel andere tactiek om haar jongen te beschermen tegen bosmuizen en andere muizen. Zij, moeder dwergmuis, zoekt het hogerop en brengt haar jongen groot hoog boven de grond. Bovenin de graspollen, korenaren of riethalmen vlecht zij van de bladeren van de daar groeiende planten een bolvormig nestje. En hoewel er heel wat muizen zijn, die zeer goed kunnen klimmen, is zo'n nest daar bovenin de dunste wuivende halmen toch echt onbereikbaar voor de andere muizen. Ook het verdere leven van de dwergmuis speelt zich merendeels af boven de grond, waar ze hoog in de halmen zoeken naar zaden en insecten.

Drie soorten muizen, die ieder hun eigen levenswijze hebben en elkaar zoveel mogelijk proberen te ontlopen. Drie soorten, die in feite niets met elkaar te maken willen hebben en helemaal apart leven. Zoveel strijd al tussen drie soorten muizen, zou er nog plek over zijn voor nog meer muizensoorten? Ja, die is er, maar welke soorten daar voorkomen en hoe die er in slagen zich een plaatsje te verwerven in de muizenwereld zal een volgende keer uit de doeken worden gedaan. Dat ze niet allemaal kiezen voor het bos, een gebied wat tot nu toe door de andere muizen vrijwel is genegeerd, kan ik alvast verklappen. Sterker nog, het bos blijft wonderlijk genoeg een gebied, wat bij muizen niet erg in trek blijkt.

trekken. Cap Gris Nez ligt ver vooruit in de Noordzee op de plaats waar die zee op zijn smalst is. Tijdens stormachtig weer is het één van de beste plaatsen om (veel) zeevogels waar te nemen.

Met het stuur vast in de hand reden wij naar ons onderkomen vlak bij de enorme vuurtoren van Cap Gris Nez. In de nacht wakkerde de wind nog aan en float om het dak.

De volgende morgen was de wind iets minder en gekrompen naar het zuidwesten. Op de kaap kon je je

echter met moeite staande houden, laat staan je kijker stil houden. Op zo'n moment blijkt een bomkrater een sympathiek restant uit de tweede wereldoorlog. Daarin gezeten kun je uit de wind prachtig over zee turen.

Onze voorspellingen kwamen uit. Tientallen Jan van Genten, Jagers, Drieteenmeeuwen en Pijlstormvogels zeilden schijnbaar moeiteloos tegen wind naar het zuiden. Middelste Jagers met prachtig gedraaide staartpennen, heel dichtbij, zorgden voor een uitgelaten stemming. Grauwe Pijlstormvogels, in groepjes voorbij 'bogent' vormden het decor. Slechts enkele sterns waagden zich boven zee, met moeite toerden ze tegen de wind op. We hadden geluk, het was droog, de rest van de dag verregende.

De tweede ochtend bleek de wind aangewakkerd en geruimd naar noordwest. Zware buien vielen ons ten deel. Gelukkig had Rien een visparaplu MET scheerlijnen meegenomen. We zaten droog en riant in onze bomkrater. Nu vulde een constante stroom Jan van Genten ons beeld. De afwisseling bestond vooral uit zeer grote groepen Rotganzen die zich richting Bretagne repten. Diverse soorten jagers en een Vaal Stormvogeltje op korte afstand maakten ook deze ochtend onvergetelijk.

's Middags vielen de buien weg en luwde de wind zodat een duinwandeling mogelijk werd. Hardelot, iets ten zuiden van de kaap was ons doel. Hoge wandelende duinen met diepe stuifkuilen leidden naar het brede strand. Grote banken met Mesheften stonden met het lage water droog. Ondanks de zondagmiddag was het heerlijk rustig en werden de vele meeuwen niet opgejaagd. De meest talrijke soort was de Zwartkopmeeuw. De meesten waren adulte vogels die in het najaar bijna sneeuw wit zijn. In onze omgeving

neemt deze soort in aantal toe, maar is nog steeds een vrij zeldzame verschijning.

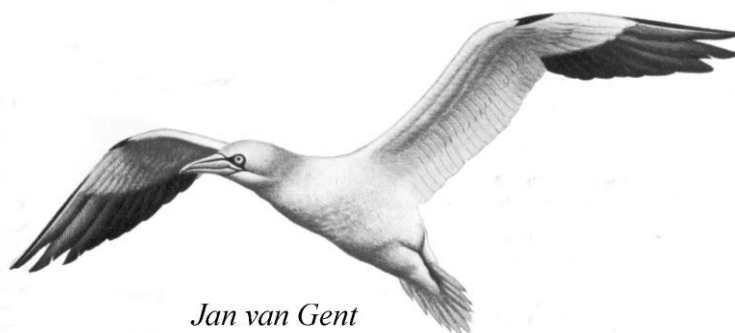
De laatste ochtend bleek zeker de meest vriendelijke van de drie.

De wind was teruggevallen tot kracht vier a vijf uit het westen, de lucht half bewolkt. De zangvogeltrek was door de aanhoudende stormen dagenlang opgehouden maar leek nu te exploderen. Vele tienduizenden vinken, kepen, piepers, ringmussen en koperwieken rolden als een groot koor over ons heen. Ook boven zee was het druk. Rijtjes alken en zeekoeten, duikers en strandlopertjes waren nu van de partij. De aantallen Jan van Genten, jagers en rotganzen kwamen nu in 'normale' aantallen voorbij. Grote hoeveelheden zangvogels verdwenen uit beeld richting Engeland, terwijl de twijfelaars minutenlang luid piepend boven ons bleven hangen.

Voldaan verlieten wij onze krater met het gevoel dankzij het slechte weer een topweekend achter de rug te hebben.

Voor de statistici volgen hieronder van een paar soorten uurtotalen van een willekeurig teluur. Ook de weersomstandigheden worden kort weergegeven om de verschillen te constateren. Alle genoemde aantallen vlogen in zuidelijke richting.

	zaterdag 11 okt 8.25-9.25 ZW 6 bewolkt	zondag 12 okt. 8.45-9.45 NW 7-8 buien	maandag 13 okt. 8.15-9.15 W 4-5 half bewolkt
Grauwe Pijlstormvogel	55	4	-
Noordse Pijlstormvogel	1	2	-
Jan van Gent	293	900	78
Rotgans	-	1690	416
Grote Jager	1	2	-
Middelste Jager	2	5	-
Kleine Jager	21	25	2
Alk/Zeekoet enz.	21	4	124

Jan van Gent